WARIES QUIZBOEKEN

De grote stadsquiz

Amsterdam

Alles over Amsterdam in 190 vragen

Uitgeverij Waries

Zo speel je

In dit boek staan 190 vragen in 19 rondes van 10. Speel ze allemaal op één avond, of verdeel ze over een paar keer.

De quizmaster

Eén speler is de quizmaster. Die leest de vragen voor, houdt de tijd in de gaten en kijkt achterin het boek wat het goede antwoord is.

Teams

Speel alleen, met z'n tweeën of in teams. Elk team schrijft zijn antwoorden op een papiertje. Overleggen mag, voorzeggen niet!

Punten

Elk goed antwoord is 1 punt. Na elke ronde leest de quizmaster de antwoorden voor en noteert de punten op het scoreblad achterin.

De schatvraag

De laatste vraag van elke ronde is een schatvraag. Het team dat het dichtst bij het goede getal zit, krijgt 2 punten.

De uitleg

Bij elk antwoord staat een korte uitleg. Lees die hardop voor: zo steekt iedereen er iets van op, ook wie het fout had.

Soorten vragen

Elke ronde heeft een mix van vier soorten vragen.

MEERKEUZE
Kies uit vier antwoorden: A, B, C of D. Lees ze alle vier voor.

WAAR OF NIET WAAR
Een bewering. Klopt die, of klopt die niet?

OPEN VRAAG
Er staan geen antwoorden bij: dit moet je echt weten.

SCHATVRAAG
Noem een getal. Wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten.

Tips voor een geslaagde quiz

- Geef bij elke vraag ongeveer een halve minuut bedenktijd.
- Joker: elk team mag één keer per quiz een joker inzetten. De punten van die ronde tellen dan dubbel. Zeg het wel voordat de ronde begint!
- Gelijke stand aan het eind? Dan wint het team dat bij de laatste schatvraag het dichtst in de buurt zat.
- Speel je met jong en oud? Geef kinderen bij open vragen gerust een hint.

Zo vind je de antwoorden

Bovenaan elke ronde staat op welke pagina de antwoorden en de uitleg staan. Bij de antwoorden staat weer waar de vragen van die ronde beginnen.

Inhoud

Zo speel je **3**

1 Ontstaan en naam 6
2 De Gouden Eeuw 8
3 De grachtengordel 10
4 Bruggen en sluizen 12
5 Pleinen 14
6 Kerken en hofjes 16
7 Torens, poorten en wallen 19
8 Paleis en hoofdstad 21
9 Musea 23
10 Schilders en schrijvers 25
11 Oude buurten in het centrum 28
12 Buiten de Singelgracht 30
13 Straatnamen 32
14 Parken en groen 35
15 Artis en Hortus 37
16 Het IJ en de haven 39
17 Palen, peil en dijken 42
18 Grachtenhuizen en gevels 44
19 Bouwkunst 47

Antwoorden en uitleg **49**
Scorebladen **68**

RONDE 1 · 10 VRAGEN

Ontstaan en naam

Antwoorden en uitleg: p. 49

1 De rivier de Amstel is genoemd naar een oud woord, Aeme-stelle. Wat betekende dat?

- **A** Zandige oever
- **B** Plaats van de vissers
- **C** Bocht in de rivier
- **D** Waterachtig gebied

2 Welke drie kleuren heeft het schild van het Amsterdamse stadswapen?

- **A** Rood, wit en blauw
- **B** Rood, zwart en wit
- **C** Groen, wit en zwart
- **D** Geel, zwart en rood

3 OPEN VRAAG

Welke dieren houden aan weerszijden het wapenschild van Amsterdam vast?

4 Welke familie bestuurde in de 13e eeuw het Amstelland namens het Sticht Utrecht?

- **A** De heren van Amstel
- **B** De heren van Brederode
- **C** De hertogen van Brabant
- **D** De graven van Holland

5 Graaf Willem III gaf Amsterdam in 1323 het alleenrecht op de invoer van een product uit Hamburg. Welk product?

- **A** Zout
- **B** Laken
- **C** Bier
- **D** Haring

6 Door de dam ontstonden twee havens. Welk deel van de Amstel, aan de kant van het IJ, werd de eerste zeehaven?

- **A** Het Rokin
- **B** De Kloveniersburgwal
- **C** Het Singel
- **D** Het Damrak

7 **WAAR OF NIET WAAR?**

Historici weten met zekerheid waar de drie kruisen in het Amsterdamse wapen vandaan komen.

8 Wie gaf Amsterdam in 1489 het recht om een kroon boven het stadswapen te voeren?

- **A** Maximiliaan van Oostenrijk
- **B** Karel de Grote
- **C** Lodewijk Napoleon
- **D** Filips de Goede

9 Waar werd de oorkonde met het tolprivilege uit 1275 eeuwenlang bewaard?

- **A** In het Begijnhof
- **B** In de Schreierstoren
- **C** In de IJzeren Kapel van de Oude Kerk
- **D** In de kelder van de Waag

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

In de oude oorkonden uit 1275 tot 1596 wordt de naam Amsterdam op steeds andere manieren gespeld, van Amestelledamme tot Ambstelredam. Hoeveel verschillende spellingen zijn er geteld?

9 Wat was het Spui oorspronkelijk?

- **A** Een ommuurde kloostertuin
- **B** Een schuttersveld voor boogschutters
- **C** Een water dat tot 1425 de zuidgrens van de stad vormde
- **D** Een veemarkt buiten de stadspoort

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Op het terrein van het latere Museumplein lag rond 1900 ’s winters de ijsbaan van Amsterdam. Hoeveel meter was één ronde op die baan?

RONDE 6 · 10 VRAGEN

Kerken en hofjes

Antwoorden en uitleg: p. 54

1 **OPEN VRAAG**

Hoe heet de kerk op het eiland Wittenburg, aan de oostkant van de oude stad, die tussen 1669 en 1671 werd gebouwd?

2 Wat moest de Amstelkerk op het Amstelveld, gebouwd tussen 1668 en 1670, eigenlijk worden?

- **A** Een kapel voor zeelieden
- **B** Een tijdelijke noodkerk
- **C** Een synagoge
- **D** Een schuilkerk voor katholieken

RONDE 11 · 10 VRAGEN

Oude buurten in het centrum

Antwoorden en uitleg: p. 59

1 De middeleeuwse binnenstad bestaat uit twee helften, aan weerszijden van de oude loop van de Amstel. Hoe heten die?

- **A** De Noordzijde en de Zuidzijde
- **B** De Oudezijde en de Nieuwezijde
- **C** De Hoge Zijde en de Lage Zijde
- **D** De Binnenzijde en de Buitenzijde

2 Naar wat zijn veel straten en grachten in de Jordaan genoemd, zoals de Rozengracht en de Lindengracht?

- **A** Naar Bijbelse figuren
- **B** Naar Franse steden
- **C** Naar zeehelden
- **D** Naar bloemen en planten

3 Welke straat vormt het hart van het Amsterdamse Chinatown?

- **A** De Utrechtsestraat
- **B** De Kalverstraat
- **C** De Zeedijk
- **D** De Haarlemmerdijk

4 **WAAR OF NIET WAAR?**

Het staat vast dat de naam Jordaan komt van het Franse woord jardin (tuin).

9 De Hortus werd wereldberoemd door het onderzoek van Hugo de Vries. Welke planten onderzocht hij?

- **A** Waterlelies
- **B** Tulpen
- **C** Cactussen
- **D** Teunisbloemen

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

In 1839 kocht Artis de reizende dierenshow van Cornelis van Aken, met onder meer een jaguar, een hyena en een olifant. Hoeveel gulden kostte die?

RONDE 16 · 10 VRAGEN

Het IJ en de haven

Antwoorden en uitleg: p. 64

1 Van welke zee was het IJ oorspronkelijk een uitloper?

- **A** De Oostzee
- **B** De Zuiderzee
- **C** De Waddenzee
- **D** De Noordzee

2 Hoe staken voetgangers en fietsers vanaf 1912 het IJ over tussen het centrum en Amsterdam-Noord?

- **A** Over een lange fietsbrug
- **B** Via een kabelbaan
- **C** Met een gratis pont
- **D** Met een betaalde watertaxi